

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **PRO CIVITAS, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO : 45 869 464, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karpatská 18, v mene ktorej koná JUDr. Jozef Novák, advokát a konateľ, proti povinnej **E. S.**, bývajúcej v Č., **o vymoženie 829,26 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5 Er 1031/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 13. decembra 2012 sp. zn. 5 CoE 127/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala 18. augusta 2011 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie peňažného plnenia na podklade exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri

ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIÁČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 7, z 8. apríla 2011 sp. zn. IDB0410069, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni vymáhané peňažné plnenie. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Dunajská Streda o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Dunajská Streda uznesením zo 4. mája 2012 č.k. 5 Er 1031/2011-40 žiadosť súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šupu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právna predchodkyňa oprávnenej (Poštová banka, a.s.) a povinná uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za

spotrebiteľskú zmluvu. Vychádzal zo zistenia, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve a následné konanie pred rozhodcovským súdom odopiera ochranu spotrebiteľovi, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a Smernica 93/13/EHS. Výkon práv oprávnenej podľa predmetnej rozhodcovskej doložky považoval za nezlučiteľný s normami na ochranu spotrebiteľa i dobrými mravmi. Rozhodcovskú doložku nepovažoval za dojednanú so spotrebiteľom (povinnou) individuálne. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka bola časťou úverových podmienok a tie súčasťou formulárovej zmluvy, z čoho usúdil, že povinná tieto podmienky nemohla ovplyvniť; mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým podmienkam, vrátane rozhodcovskej doložky. Povinná v pozícii spotrebiteľa nemala teda možnosť osobitne si zmluvné podmienky vyjednať. Nekalú povahu rozhodcovskej doložky vyvodil z „obmedzenia“ práva spotrebiteľa (povinnej) ako slabšej zmluvnej strany domáhať sa ochrany na všeobecnom súde v Slovenskej republike. Uviedol, že rozhodcovská doložka tak ako je formulovaná odopiera možnosť povinnej brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnená podá návrh na rozhodcovský súd a to pred subjektom, ktorý si oprávnená sama zvolila a na výbere ktorého spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Táto doložka preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej ako spotrebiteľa. Považoval preto rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, a teda za podmienku neplatnú (§ 53 ods. 5 OZ). Keďže rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nemôže byť spôsobilým titulom na vykonanie exekúcie, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Krajský súd v Trnave na odvolanie oprávnenej uznesením z 13. decembra 2012 sp. zn. 5 CoE 127/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.); v celom rozsahu si osvojil skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia dodal, že súd je oprávnený zamietnuť žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu, ak je titulom rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy (§ 53 ods. 5 OZ a § 45 ods. 1 písm. c/, ods. 2 zák. o rozhodcovskom konaní), a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku (rozhodnutie Súdneho dvora EU vo veci C-40/08 Asturcom). Iba tak sa môže naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 SMERNICE RADY 93/13/EHS z 5.4.1993 - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali. Aj odvolací súd vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú

podmienku. Za správny považoval záver exekučného súdu, že rozhodcovská doložka nebola individuálna dojednaná, lebo bola súčasťou štandardnej formulárovej zmluvy. Povinná ju mohla prijať ako celok vrátane úverových podmienok a v nich obsiahnutej rozhodcovskej doložky alebo ju odmietnuť ako celok. Stotožnil sa aj so záverom exekučného súdu, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca podmienok štandardnej zmluvy spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a preto je neplatná. Boli preto splnené podmienky na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Pokiaľ oprávnená v odvolaní poukazovala na ustanovenie § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o B. a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o B.“) uviedol, že návrh na prijatie alebo odmietnutie zmluvy ako celku nemožno pre účely aplikácie uvedeného zákonného ustanovenia považovať za návrh na prijatie alebo odmietnutie rozhodcovskej zmluvy. Okrem toho, B. bola povinná preukázateľne klienta poučiť o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy a umožniť klientovi, aby mal možnosť voľby, čo sa v danom prípade nestalo.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť vyvodila z § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O.s.p. (t.j., že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie; nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný; účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. (v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237; konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Nedostatok právomoci súdu a prekážku „res iudicata“ dovolateľka vysvetľuje tým, že vec už bola právoplatne rozhodnutá rozsudkom vydaným rozhodcovským súdom, ktorý je vykonateľný rovnako ako rozsudky všeobecných súdov. Exekučný súd v exekučnom konaní nebol oprávnený preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie a ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný. Ak tak exekučný súd urobil, išiel nad rámec zákona a porušil článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Na preskúmanie rozhodcovského rozsudku súdom a jeho zrušenie zákon vyžaduje podanie návrhu. Takýto osobitný návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci bol potrebný, nebol podaný. Za postup súdov, ktorým jej bola odňatá možnosť

konat' pred súdom a ktorým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd považovala to, že jej bolo upreté právo na výkon rozhodnutia vyplývajúce z rozhodcovského rozsudku na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (predovšetkým pokiaľ ide o posúdenie otázky o existencii neprijateľnej podmienky dojednanej v úverovej zmluve, záveru o absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky, výkladu ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, či povinnosti podľa ustanovení zákona o B.) prvostupňovým a odvolacím súdom. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci, význam rozhodcovského konania, ktoré porovnáva s občianskym súdnym konaním. Poukázala na význam ochrany práv spotrebiteľa vo svetle implementovanej Smernice rady 93/13/EHS do právneho poriadku Slovenskej republiky a jej skutočný význam v doktrínálnej judikatúre ESD s prihliadnutím na závery prijaté v konkrétne uvádzaných prípadoch.

Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p. skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p. V zmysle platnej právnej úpravy je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo ak rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1, písm. a/ a písm. b/ O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ide o uznesenie o uznaní (neuznaní)

cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.).

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Pokiaľ oprávnená prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. treba uviesť, že v danej veci dovolanie nesmeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4 O.s.p. V posudzovanej veci neprichádza preto prípustnosť dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia do úvahy.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania odôvodňovala oprávnená tým, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka vyčítala súdom nižšieho stupňa, že v rozpore so zákonom preskúmavali právoplatné exekučné tituly a že bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Dovolateľka tak v skutočnosti namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) preto nešlo zo strany oprávnenej o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Dovoláním napadnuté rozhodnutia boli vydané v exekučnom konaní, v ktorom právomoc súdov (exekučného súdu ako aj súdu rozhodujúceho v inštančnom postupe) vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (z Exekučného poriadku, napríklad z ustanovení § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1). Námietačka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. tak nebola opodstatnená.

Dovolateľkou namietané vady uvedené v ustanovení § 237 písm. d/ a písm. e/ O.s.p. mali spočívať v opätovnom skúmaní „materiálnej správnosti rozhodcovského rozsudku“ v opätovnom prejednaní veci, hoci nebol podaný návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, i keď podľa zákona to bolo potrebné. Napokon vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., videla v odmietnutí práva na uspokojenie priznanej pohľadávky v exekučnom konaní, hoci zákonné podmienky k tomu neboli splnené a v nedostatočnom odôvodnení napadnutých uznesení.

K prvému dovolateľkou namietanému dôvodu treba uviesť, že prekážka rozsúdenej veci (/rei iudicatae/ § 159 ods. 3 O.s.p.) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Jej podstata spočíva v tom, že právoplatný rozsudok predstavuje vec rozsúdenú, v ktorom prípade sa vylučuje možnosť totožnú vec znova prejednať a o nej rozhodnúť. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z akých už bol pôvodne uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). O totožnosť účastníkov ide najmä vtedy, ak v novom konaní ide o ten istý nárok medzi tými istými účastníkmi. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie. Toto procesné ustanovenie sa uplatní aj v exekučnom konaní (§ 251 ods. 4 O.s.p.).

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že predmetným exekučným konaniam nepredchádzali žiadne iné exekučné konania s tým istým predmetom konania, ktoré by sa týkali tých istých účastníkov a ktoré by s konečnou platnosťou boli skončené inak, ako vymožením (uspokojením) vymáhanej pohľadávky. Oprávnená preto neopodstatnene namieta, že súdy nižších stupňov zaťažili konanie vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p.

Pokiaľ ide o vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p., ktorej sa sudy mali dopustiť tým, že nebol podaný návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, hoci podľa zákona to bolo potrebné, treba uviesť, že ani o takúto vadu v posudzovanej veci nejde. Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania – návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť. Exekučný súd, totiž v predmetnej veci, začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu súdov nižších stupňov.

Oprávnená v dovolaní tiež namieta, že sudy jej v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Súdna prax je jednotná v tom, že za porušenie práva v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Výsledkom takéhoto rozhodnutia je totiž zastavenie exekúcie, čím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 24/2010 a sp. zn. 3 Cdo 209/2008).

Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu, tak ako to mylne tvrdil v svojom dovolaní dovolateľ. Skúmaním nekalej povahy rozhodcovskej doložky exekučný súd len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Dovolací súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho a exekučného súdu a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Keďže exekučný súd zistil už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, že exekučný titul vo forme rozhodcovského rozsudku predloženého oprávneným, je v rozpore so zákonom, dospel k správne záveru, že nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre toto rozhodnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Postup súdov nižších stupňov nemal preto za následok odňatie možnosti oprávnenému pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa názoru dovolacieho súdu ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nie je opodstatnená.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Je nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a primerane vysvetlil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi

rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty a tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávneného uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek oprávneného.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa odvolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Dovolateľkou namietané ďalšie vady konaní a rozhodnutí súdov, t.j. že ich konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p.), sú síce prípustnými dovolacími dôvodmi, samotné ale prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2014

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková